

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 481/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť A. T., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. G., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 118/2008-190 z 22. októbra 2009 a jemu predchádzajúcim postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 98/2010 z 29. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. novembra 2010 doručená sťažnosť A. T., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 118/2008-190 z 22. októbra 2009 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a jemu predchádzajúcim postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 98/2010 z 29. júna 2010 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva: *„Sťažovateľ podal dňa 07. 05. 2004 na súd 1. stupňa žalobu, ktorou sa domáhal zaplatenia... z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím Krajského stavebného úradu... a jeho nesprávnym úradným postupom...“*

Rozsudkom súdu 1. stupňa zo dňa 28. 09. 2005 č. 19 C 129/04-93 bola žaloba zamietnutá.

Proti rozsudku súdu 1. stupňa podal sťažovateľ... 09. 12. 2005 odvolanie...

Odvolačný súd rozsudkom zo dňa 22. 10. 2009 č. 9Co 118/2008-190 potvrdil rozsudok 1. stupňového súdu a to bez nariadenia pojednávania...

Odvolačný súd potvrdil rozsudok súdu 1. stupňa bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p..

Z uvedeného je zjavné, že odvolací súd pri rozhodovaní použil ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p., ktoré nadobudlo účinnosť dňa 15. 10. 2008 (nadobudnutím účinnosti zákona č. 384/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb.).

Žaloba a rozhodnutie súdu 1. stupňa, proti ktorému bolo podané odvolanie, boli podané resp. vydané pred 15. 10. 2008 t. j. pred účinnosťou zákona č. 384/2008 Z. z., ktorým bol zmenený a doplnený O. s. p..

Odvolačný súd rozhodoval vo veci podľa ustanovení O. s. p., ktoré nadobudli platnosť a účinnosť po začatí konania a rozhodnutí 1. stupňového súdu.

Pri rozhodovaní mal súd postupovať a posudzovať skutkový stav podľa právneho stavu, ktorý bol platný a účinný v čase podania žaloby, resp. ktorý bol platný a účinný v čase, keď účastník konania urobil úkon, o ktorom súd rozhoduje...

V čase podania odvolania sťažovateľom (09. 12. 2005), sťažovateľ nemohol odvolať a jeho dôvody uplatniť tak, aby zodpovedali právnemu stavu, ktorý nadobudol účinnosť 15. 10. 2008.

Sťažovateľ podľa právneho stavu platného a účinného v čase podania žaloby vychádzal z presvedčenia, že na prejednanie veci odvolacím súdom bude musieť byť nariadené pojednávanie, v rámci ktorého bude môcť uplatniť dôkazné prostriedky na preukázanie dôvodov odvolania (§ 214 ods. 1 a 2 O. s. p. platný do 15. 10. 2008). Tým, že odvolací súd rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania, bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom, ktorú podľa aktuálne platného právneho stavu dôvodne predpokladal a čomu prispôbil aj svoje konanie.

Aplikácia právneho predpisu so spätnou účinnosťou je porušením ústavného princípu právnej istoty a v rozpore s ústavným princípom právneho štátu.

Postupom odvolacieho súdu bolo porušené ústavné právo sťažovateľa na spravodlivý proces.“

Podľa sťažovateľky bol „...Postupom odvolacieho súdu... porušený ústavný princíp právnej istoty a teda právneho štátu, v dôsledku čoho bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivý proces.“

Vo vzťahu k uzneseniu dovolacieho súdu sťažovateľka uvádza: «Sťažovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie. Dovolací súd dovolanie sťažovateľa odmietol s odôvodnením, že bolo v právomoci odvolacieho súdu rozhodnúť, či sa pojednávanie nariadi alebo nenariadi, a to na základe autonómnej úvahy odvolacieho súdu, pričom odkazuje na ustanovenie § 214 O. s. p. v spojení s § 372p ods. 1 O. s. p..

Sťažovateľ je tej mienky, že „autonómnou úvahou odvolacieho súdu“ došlo k porušeniu jeho ústavného práva na spravodlivý proces a aplikáciou neskoršej právnej normy na stav pred nadobudnutím jej účinnosti k zmene právneho stavu, z akého vychádzal pri podaní odvolania.

Dovolací súd vo svojom rozhodnutí ďalej poukazuje na to, že iné procesné vady, ako aj nesprávne právne posúdenie veci, na ktoré sťažovateľ v dovolaní poukazuje, sami o sebe nezakladajú prípustnosť dovolania.»

Sťažovateľka sa domnieva, že: „Rozhodnutím dovolacieho súdu bol porušený ústavný princíp právneho štátu a z toho vyplývajúci princíp právnej istoty, pričom došlo k porušeniu článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a z toho vyplývajúceho práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.“.

V závere sťažnosti sťažovateľka uvádza: „V konaní pred súdom platí, že súd koná v súlade s platným právnym poriadkom a osobitne aj čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 144 a čl. 152 ods. 4 ústavy.“

Tým, že odvolací súd na základe svojej autonómnej úvahy nenariadil pojednávanie na prejednanie veci, pričom právny úkon t. j. odvolanie bolo sťažovateľom podané v čase, keď podľa platného zákona o občianskom súdnom konaní sťažovateľ mal právo na ústne prejednanie jeho veci pred súdom a z tohto dôvodu vychádzal, došlo reálne k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na spravodlivý proces a princípu právneho štátu.

Podstata základného práva na súdnu ochranu spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Do obsahu tohto práva patrí aj právo na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej t. j. platnej a účinnej právnej normy. Súčasne má každý právo na ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy.

Vzhľadom na vyššie uvedené, postupom odvolacieho a rozhodnutím dovolacieho súdu došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa a to konkrétne:

a) čl. 46 ods. 1 Ústavy SR

b) čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to v spojení s porušením čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1, čl. 152 ods. 4 Ústavy SR.“

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo sťažovateľa na spravodlivé konanie bolo porušené.

2) Krajský súd v Bratislave postupom v konaní a rozhodnutím č. 9Co 118/2008-190 zo dňa 22. 10. 2009 i Najvyšší súd SR rozhodnutím č. 4Cdo 98/2010 zo dňa 29. 06. 2010 porušili Ústavu SR a Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

3) *Sťažovateľovi sa podľa čl. 127 ods. 3 priznáva finančné zadostučinenie a to vo výške 100.000,- EUR (slovom stotisíc EUR).*

4) *Sťažovateľ má právo na náhradu trov konania.*“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh (sťažnosť) predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného

prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a jemu predchádzajúcim postupom v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 118/2008 a uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

1. K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a jemu predchádzajúcim postupom

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Sťažovateľka postup krajského súdu v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 118/2008 napadla na ústavnom súde sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. marca

2010, o ktorej rozhodol ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 346/2010 z 30. septembra 2010 tak, že ju v celom rozsahu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedeného dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky v časti, ktorou napadla postup krajského súdu v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 9 Co 118/2008, odmietnuť ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu

Podstatou sťažnosti v časti týkajúcej sa uznesenia najvyššieho súdu je nesúhlas sťažovateľky s argumentáciou najvyššieho súdu v napadnutom uznesení, že krajský súd mal právo rozhodnúť, či pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 19 C 129/2004 z 28. septembra 2005 nariadi, alebo nenariadi pojednávanie s poukazom na ustanovenie § 214 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 372p ods. 1 OSP, a to na základe svojej autonómnej úvahy.

Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia týkajúceho sa tejto časti sťažnosti uvádza: *«Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., pričom nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237... O. s. p., na ktoré poukazovala dovolateľka. Žalobkyňa tvrdí, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd rozhodol o jej odvolaní podanom proti rozsudku súdu prvého stupňa pred 15. októbrom 2008, t. j. ešte pre účinnosťou zákona č. 384/2008 Z. z., ktorým bol zmenený a doplnený Občiansky súdny poriadok, bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p. v znení účinnom od 15. októbra 2008.*

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nevyplýva, že by súdy v prejednávanej veci v prípade žalobkyne nerešpektovali niektoré z týchto práv. Vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedené tvrdenie dovolateľky, o ktoré opiera prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. sa týka otázky, či na základe § 372p ods. 1 O. s. p. sa má ustanovenie § 214 O. s. p. v znení po 15. októbri 2008 aplikovať na prejednanie odvolania podaného pred 15. októbrom 2008. Riešenie tejto otázky je spojené s interpretačnými a aplikačnými problémami, ktoré vyplývajú predovšetkým z toho, že ustanovenie § 372p ods. 1 O. s. p. sa výslovne nezmieňuje o konaniach na odvolacom súde, ktoré začali podaním odvolania pred 15. októbrom 2008. Neobsahuje ani úpravu, ktorá by výslovne konštatovala, že účinky procesných úkonov urobených za účinnosti doterajšej úpravy, zostávajú zachované. Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tejto súvislosti prijalo 19. apríla 2010 stanovisko (Cpj 7/2010), že v zmysle § 372p ods. 1 O. s. p. sa ustanovenie § 214 O. s. p. v znení účinnom od 15. októbra 2008 použije aj na odvolacie konania, ktoré začali podaním odvolania pred 15. októbrom 2008. V predmetnom stanovisku sa, o. i., uvádza, že ustanovenie § 372p ods. 1 O. s. p. je procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorého účelom je za účinnosti neskoršej právnej úpravy (lex posterior) upraviť právne vzťahy, ktoré vznikli počas pôsobenia skoršej právnej úpravy (lex prior). Intertemporálnymi ustanoveniami sa vo všeobecnosti určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia dvoch právnych úprav – skoršej a neskoršej. Intertemporálne ustanovenia určujú vzájomný vzťah týchto úprav. Za platnosti a účinnosti nového právneho predpisu môžu prechodné ustanovenia určiť a/ buď to, že na riešenie (doriešenie) konkrétnych právnych situácií sa v stanovenom rozsahu použijú skoršie právne normy (t. j., že sa dočasne nepoužijú nové, už platné a účinné právne normy), b/ alebo to, že vzťahy, ktoré vznikli za pôsobnosti skoršieho právneho predpisu, sa spravujú ustanoveniami nového, neskoršieho právneho predpisu. K definujúcim znakom právneho štátu patrí aj

zákaz retroaktivity právnych noriem, ktorý je významnou demokratickou zárukou ochrany práv a právnej istoty (PL. ÚS 16/95). Nie každá retroaktivita je však nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. V teórii a praxi sa rozlišuje tzv. pravá a nepravá spätná účinnosť (retroaktivita) právnych predpisov. Význam tohto rozlišovania je založený na skutočnosti, že pokiaľ sa pravá retroaktivita v zásade odmieta ako nezlučiteľná s obsahom princípu štátu, nepravá retroaktivita sa akceptuje ako prípustný nástroj na dosiahnutie ustanovených a dostatočne významných cieľov verejnej moci. Pri pravej retroaktivite zákonodarca v novom právnom predpise neuzná práva alebo povinnosti založené právnymi skutočnosťami, ktoré sa ako právne skutočnosti uznávali na základe skoršieho (predchádzajúceho) právneho predpisu. O pravú retroaktivitu ide napr. vtedy, keď neskorší právny predpis so spätnou účinnosťou (s dopadom do minulosti) upravuje vzťahy, ktoré vznikli v minulosti. V dôsledku toho nastáva stav, v rámci ktorého účinnosť neskoršieho právneho predpisu nastáva skôr ako jeho platnosť (skôr, než začal existovať). Pri nepravej retroaktivite zákonodarca uznáva právne skutočnosti, na základe ktorých podľa predchádzajúcej právnej normy došlo k vzniku určitých právnych vzťahov. O nepravú retroaktivitu môže ísť napriek tomu, že zákonodarca prípadne novým právnym predpisom zároveň s účinnosťou do budúca prinesie určité zmeny aj tých práv (alebo povinností), ktoré vznikli za platnosti skoršieho zákona. Nepravá retroaktivita teda nebráni zákonodarcovi novou právnou úpravou vstúpiť aj do tých právnych vzťahov, ktoré vznikli na základe skôr prijatej právnej normy a meniť ich režim. Za prípustné sa považuje, pokiaľ nová právna úprava (uznávajúc práva a povinnosti nadobudnuté podľa skoršieho právneho predpisu) zavádza do budúca nový režim a mechanizmus (procedúru) uplatnenia týchto práv alebo pokiaľ právam nadobudnutým za skoršej právnej úpravy priznáva odo dňa účinnosti neskoršej právnej úpravy nový obsah. V konečnom dôsledku nepôsobí nepravá retroaktivita do minulosti. Akceptuje stav, ktorý nastal za skôr platnej a účinnej právnej úpravy, tento stav ale rieši až v čase účinnosti novej právnej úpravy.

Zo samej skutočnosti, že (intertemporálne) ustanovenie § 372p ods. 1 O. s. p. neobsahuje obdobný text, aký zákonodarca v iných (interternporálnych) ustanoveniach použil pri skorších novelizáciách Občianskeho súdneho poriadku [ide napr. o text: „Konania o odvolaní a dovolaní, o ktorých odvolací súd alebo dovolací súd nerozhodol do nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov“ (vid' § 372i

ods. 3 O. s. p. týkajúci sa právnej úpravy účinnej od 1. septembra 2003)...], nemožno vyvodit', že v ustanovení § 372p ods. 1 O. s. p. ide o neprípustný prípad (pravej) retroaktivity. Právna úprava daná ustanovením § 372p ods. 1 O. s. p. neneguje účinky odvolaní podaných proti rozhodnutiam súdov prvého stupňa pred 15. októbrom 2008 – z ničoho nemožno vyvodit', že by nebol rešpektovaný suspenzívny a devolutívny účinok podaného odvolania alebo že by sa spochybňovalo procesné oprávnenie odvolateľa domôcť sa týmto riadnym opravným prostriedkom preskúmania rozhodnutia súdu prvého stupňa v odvolacom konaní v rozsahu, v akom by sa preskúmalo podľa skoršej právnej úpravy. Uvedené ustanovenie na jednej strane aj bez výslovného vyjadrenia zachováva tieto účinky skôr (podľa doterajšej úpravy) podaných odvolaní, na druhej strane rešpektuje možnosť zákonodarcu prijatím neskoršej právnej úpravy zmeniť v prípade odvolaní podaných za účinnosti skoršej právnej úpravy podmienky ich prejednaní (po nariadení pojednávania alebo bez jeho nariadenia) v odvolacom konaní uskutočnenom za účinnosti novej právnej úpravy. Nemožno prehliadať, že právna úprava účinná od 15. októbra 2008 nevyhlúčila celkom možnosť nariadiť na prejednanie odvolania podaného týmto dňom odvolacie pojednávanie. Aj nová právna úprava naďalej predpokladá na jednej strane situácie (prípady), v ktorých odvolací súd na prejednanie odvolania musí nariadiť odvolacie pojednávanie (viď § 214 ods. 1 O. s. p. v znení od 15. októbra 2008), na druhej strane situácie (prípady), v ktorých na prejednanie odvolania môže nariadiť pojednávanie. V prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O. s. p. rozhoduje o tom, či sa pojednávanie nariadi alebo nenariadi, odvolací súd na základe svojej autonómnej úvahy (viď § 214 ods. 2 O. s. p. v znení od 15. októbra 2008).

Vychádzajúc z uvedeného, pokiaľ teda v prejednávanvej veci odvolací súd odvolanie žalobkyne podané proti prvostupňovému rozsudku pred 15. októbrom 2008 prejednal a rozhodol o ňom v zmysle ustanovenia § 214 O. s. p. v znení účinnom od 15. októbra 2008, neodňal tým žalobkyňi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.»

Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v namietanom uznesení zaujal svoj názor k sťažovateľkou nastolenému problému, poukázal na to, akými zákonnými ustanoveniami sa riadil a aké právne úvahy ho viedli k vyslovenému právnomu názoru. V odôvodnení

rozhodnutia objasnil svoje úvahy o tom, prečo považuje dovolanie sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu za neprípustné.

Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľka uviedla v sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedenými článkami ústavy a dohovoru.

Citované rozhodnutie obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok právnych záverov, pričom ústavný súd konštatuje, že závery, ku ktorým najvyšší súd dospel, nemožno označiť za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd v spojitosti s uvedeným ďalej poznamenáva, že na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovateľka zastáva iný právny názor, než prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02). Podľa ústavného súdu však posúdenie prípustnosti dovolania zo strany najvyššieho súdu takéto nedostatky nevykazuje. Naopak, ním vyslovené závery sú súčasťou konštantnej súdnej praxe všeobecných súdov.

Pokiaľ sa sťažovateľka s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ňou podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označeného základného a iného práva.

Odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu natoľko vyčerpávajúce a zrozumiteľné, že ústavný súd nepovažuje za potrebné uvádzať ďalšie skutočnosti na podporu jeho správnosti. V úvode tohto rozhodnutia ústavný súd cituje časť sťažnosti, ktorá sa týka uznesenia dovolacieho súdu. Je zrejmé, že sťažovateľka neuvádza v sťažnosti žiadne dôvody, pre ktoré považuje uznesenie dovolacieho súdu v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd navyše zdôrazňuje, že právny názor najvyššieho súdu o tom, že ustanovenie § 214 OSP v znení účinnom od 15. októbra 2008 sa použije aj na odvolacie konania, ktoré začali podaním odvolania pred 15. októbrom 2008, je v súlade s právnym názorom, ktorý vyslovil ústavný súd vo svojom uznesení sp. zn. I. ÚS 346/2010 z 30. septembra 2010, ktorým rozhodoval o sťažnosti sťažovateľky proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 118/2008, ktorý predchádzal vydaniu rozsudku krajského súdu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd vyhodnotil argumentáciu sťažovateľky odôvodňujúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako nedostatočnú na to, aby na jej základe bolo možné v prípade prijatia sťažnosti na ďalšie konanie zistiť a preskúmať spojitosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označeného základného a iného práva.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

V závere ústavný súd uvádza, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v danom prípade zastúpená kvalifikovaným

právnym zástupcom. Tvrdenia uvádzané v texte sťažnosti, t. j. mimo petitu, o porušení ďalších ustanovení ústavy v spojitosti s namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (m. m. III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07). Navyše, čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 144 ods. 1 ústavy neobsahujú konkrétnu garanciu základného práva alebo slobody, nemajú charakter základného práva, a preto nie sú priamo aplikovateľné na individuálny prípad. Ustanovenie čl. 152 ods. 4 ústavy má povahu generálneho príkazu adresovaného všetkým subjektom, ktoré pri svojej činnosti interpretujú a aplikujú pramene práva. Z uvedeného je však zrejmé, že ústavný súd nezistil v uznesení najvyššieho súdu porušenie základných práv sťažovateľky.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu sa ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky (primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania), keďže tie sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2010